

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 31.05.1988, sp. zn. 2 Cz 19/88, ECLI:CZ:NS:1988:2.CZ.19.1988.1

Číslo: 11/1990

Právní věta: Soud nemůže zrušit právo osobního užívání bytu pro užívání dvojího bytu (§ 184 písm. c/ o.z.), jestliže jde o byt, k němuž mají manželé právo společného užívání, zatím co ke druhému bytu má výlučné právo osobního užívání jen jeden z manželů (např. k bytu trvale určenému k ubytování pracovníků organizace).

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 31.05.1988

Spisová značka: 2 Cz 19/88

Číslo rozhodnutí: 11

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Byt, Hospodaření s byty, Právo osobního užívání bytu

Předpisy: 40/1964 Sb. § 184

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Navrhující stavební bytové družstvo se domáhalo, aby odpůrcům bylo zrušeno právo společného osobního užívání družstevního bytu o třech pokojích a kuchyni s příslušenstvím ve třetím podlaží domu čp. 570 v Č. Uvedl, že odpůrci byt bez vážných důvodů neužívají od 24. 5. 1984 (kdy představenstvo družstva schválilo dohodu, podle níž uvedený byt získali výměnou za jiný byt o pokoji a kuchyni s příslušenstvím v téže domě) a navíc mají jiný byt v P., kde oba žijí a pracují. Druhá odpůrkyně se pouze účelově přihlásila k trvalému pobytu v Č., a to 19. 3. 1985.

Okresní soud v Ústí nad Orlicí rozsudkem návrhu vyhověl a uložil odpůrcům, aby byt vyklidili a předali navrhovateli do patnácti dnů od právního moci rozsudku a aby na náhradu nákladů řízení zaplatili navrhovateli 685,- Kčs na účet advokátní organizace do tří dnů od právní moci rozsudku. Soud prvního stupně vycházel ze zjištění, že odpůrce J. M. pracuje u ČSD od 1. 10. 1975. Dne 2. 10. 1979 mu byl přidělen podnikový stabilizační byt o třech pokojích a kuchyni s příslušenstvím, přičemž se zavázal, že setrvá v pracovním poměru u uvedené organizace po dobu deseti let. Družstevní byt v Č. odpůrci užívali pouze příležitostně, dali ho k dispozici E. K., přestože navrhující stavební bytové družstvo nedalo k přenechání bytu k dočasnému užívání jmenovanou souhlas. E. K. v bytě provádí nákladné investice, což nasvědčuje tomu, že má v úmyslu v bytě se zdržovat nikoli jen dočasně. Tvrzení odpůrců, že se chtějí do Č. natrvalo vrátit po uplynutí závazku odpůrce J. M. pracovat u ČSD v P., označil soud prvního stupně za účelové. Se zřetelem k tomu, že odpůrkyně N. M. má odvozené užívací právo k podnikovému bytu, jehož uživatelem je odpůrce J. M., dovodil soud prvního stupně,

že odpůrci mají dva byty ve smyslu ustanovení § 184 písm. c) o. z. a že byt v Č. bez vážných důvodů neužívají. Proto návrhu vyhověl.

Krajský soud v Hradci Králové k odvolání odpůrce J. M. rozsudek soudu prvního stupně potvrdil svým rozsudkem. Vycházel ze zjištění, že odpůrci byl přidělen v roce 1979 služební byt o třech pokojích a kuchyni s příslušenstvím v objektu nádraží v P. -L. K odůvodnění rozsudku uvedl, že z výpovědi obou odpůrců plyne, že mají v úmyslu užívat byt v P., kde také společně žijí, a že se zřetelem na ustanovení § 154 odst. 1 o. s. ř. je třeba vycházet ze současného stavu. Pro posouzení věci není rozhodné, zda snad mají v budoucnu v úmyslu vrátit se do Č., a ani to, že navrhující družstvo nedalo souhlas k dohodě o přenechání družstevního bytu k dočasnému užívání jiné osobě. Proto jsou splněny předpoklady uvedené v ustanovení § 184 písm. c) o. z.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSR, tak, že těmito rozsudky soudu obou stupňů byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

V projednávané věci se navrhující stavební bytové družstvo domáhalo zrušení práva odpůrců společně užívat družstevní byt podle ustanovení § 184 písm. c) a d) o. z. s odůvodněním, že odpůrci jsou uživateli dvou bytů a družstevní byt neužívají navíc bez vážných důvodů.

Jestliže má uživatel dva byty, může soud podle ustanovení § 184 písm. c) o. z. zrušit právo užívat byt. Musí jít o právo ke dvěma bytům; jestliže jeden ze dvou bytů je předmětem práva společného osobního užívání manžely a k dalšímu bytu má výlučné právo osobního užívání jen jeden z manželů (např. jde o právo k bytu trvale určenému k ubytování pracovníků organizace 1)), jimiž jsou byty podnikové i byty služební, k nimž se zřetelem na ustanovení § 182 o. z. nemůže vzniknout právo společného užívání manžely), nelze vzhledem k nedílnosti práva společného užívání bytu zrušit podle ustanovení § 184 písm. c) o. z. osobní užívání ke společnému bytu. Proto v projednávané věci vycházely soudy obou stupňů z nesprávného právního názoru na možnost zrušit z důvodů uvedeného v ustanovení § 184 písm. c) o. z. právo odpůrců užívat ten z bytů, k němuž jim svědčí společné právo užívání.

Navrhovatel se domáhal zrušení práva odpůrců užívat byt také z důvodu uvedeného v ustanovení § 184 písm. d) o. z. Soud prvního stupně se zabýval především splněním předpokladů zrušení práva užívat byt podle ustanovení § 184 písm. c) o. z. a bez bližšího odůvodnění uvedl v napadeném rozsudku, že odpůrci byt v Č. neužívají bez vážných důvodů. Pro takový závěr si však neopatřil potřebné skutkové podklady, nevyslechl odpůrce např. o tom, jaké důvody je vedou k tomu, že pracují v P., zda by měli možnost odpovídajícího zaměstnání v Č. apod. Odvolací soud, se zřetelem na nesprávný názor o možnosti zrušit právo odpůrců společně užívat byt podle ustanovení § 184 písm. c) o. z., se důvody podle ustanovení § 184 písm. d) o. z. vůbec nezabýval.

Soudy obou stupňů proto uvedenými rozsudky porušily zákon v ustanoveních § 6, § 120 odst. 1, § 153 odst. 1 a § 157 odst. 2 o. s. ř. ve vztahu k ustanovením § 184 písm. c) a d) o. z. Důvodné stížnosti pro porušení zákona bylo proto vyhověno, uvedená rozhodnutí byla zrušena (§ 242 odst. 1 o. s. ř.) a věc vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

Poznámky pod čarou:

1) Srov. k tomu č. 14/1978 Sbírký soudních rozhodnutí a stanovisek, str. 363.